

“CYBERCRIME VRAAGT OM EEN STERKERE ROL VAN DE ACCOUNTANT”

Doe mee met de GEIGER-pilot en verbeter de cyberveiligheid van je klanten. Dat was de oproep aan SRA-leden tijdens de recente kick-off van het project. “Aanvankelijk waren we als beroepsgroep terughoudend, maar dat kan niet meer.”

“**H**eeft iemand een zilveren doosje gezien?” Een man gehuld in een witte overall met een veiligheidsbril op komt de vergaderzaal van SRA in Utrecht binnen.

Eerder die ochtend vonden daar enkele presentaties plaats over het belang van cybersecurity voor het Nederlandse mkb. Na wat rond-scharrelen, vindt de man het doosje en pakt er met zijn rubberen handschoenen een gloeiende knikker uit. Uit zijn tas diept hij een ouderwetse geigerteller op. Het apparaatje begint in de buurt van de knikker te tikken: radioactief! Frank Grimberg, die onder de uitdossing tevoorschijn komt, maakt aanschouwelijk hoe het cybersecurity-programma GEIGER aan zijn naam komt. “We zijn al tientallen jaren onderweg in cyberspace, maar net als bij radioactiviteit zijn de risico’s veelal onzichtbaar. Ook voor cyberveiligheid hebben we een soort geigerteller nodig die de risico’s opspoot en ons leert ermee om te gaan.”

Grimberg, docent aan de Zwitserse businessschool FHNW, is mede-initiatiefnemer van het Europees gefinancierde project.

In verschillende landen worden de GEIGER-tool en het bijbehorende opleidingsprogramma dit jaar getest. In Nederland gebeurt dat via accountants, in samenwerking met SRA.

DTC

Cyberveiligheid wordt steeds urgenter voor mkb-bedrijven. Dat ziet de overheid ook. Voor vitale sectoren was er al het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) en vier jaar geleden initieerde het ministerie van EZK het Digital Trust Center (DTC) om ook de rest van ondernemend Nederland cyber-weerbaarder te maken. Relatiemanager Rajko Smaak vertelde er meer over tijdens de kick-off. “Met de enorme toename van de digitalisering neemt ook slim misbruik van de menselijke factor toe, denk aan hacks, virussen en social engineering zoals phishing.” Via de website en notificaties biedt het DTC bedrijven informatie, tips en tools.

CRIMINELEN ALS STAKEHOLDERS

Voor de accountant is kennis van cybersecurity een must, vindt spreker Joost van Buuren, hoogleraar Auditing & Assurance van Nyenrode Business University. “Aanvankelijk waren we als beroepsgroep terughoudend, maar dat kan niet meer. Vroeger moest jouw klant de poort van de fabriek op slot doen, dat is inmiddels een poort met héél veel deuren waardoor je besmet kunt raken. Criminelen zijn ook stakehol-

“**WAT ALS JE ALLE BESTANDEN VOOR JE OGEN ZIET VERDWIJNEN?**”

ders geworden. In de standaarden mag daar prominenter aandacht voor komen.” Als een klant last heeft van cybercrime kan de accountant zijn werk niet goed doen, aldus Van Buuren. “Zodra waarde aan de onderneming wordt onttrokken en de informatie niet meer klopt, worden onderzoek en betrouwbare rapportages problematisch.”

CYBERSECURITY-CHECK

Zowel de controle- als de samenstelpraktijk wordt geraakt, waar schuwt de hoogleraar. “Om te beginnen, is de continuïteit van de klant in het geding. Een aanval kan de hele tent platleggen. Wat gebeurt er na een betaling aan hackers met de vermogenspositie? Als de zwakheden niet worden aangepakt, is het de vraag of het bedrijf het overleeft.” Ondernemingen moeten volgens Van Buuren zien te voorkomen dat fraudeurs toegang hebben tot achterdeurtjes, bijvoorbeeld door rancuneuze ex-werknemers op tijd hun bevoegdheden te ontnemen. Voor de accountant is het van belang om inzicht te hebben in de informatiesystemen en mogelijke heftige gebeurtenissen te signaleren of te voorkomen. “Ik vind dat tegenwoordig geen enkele controle zonder cybersecurity-check kan”, aldus Van Buuren. “Het moet voor bedrijven begrijpelijk zijn welke stappen nodig zijn en dat vraagt om een sterkere rol van de accountant.”

AAN DE ONTBIJTAFEL

De GEIGER-tool kan daarbij helpen, aldus SRA-informatiemanager Tony van Oorschoot tijdens de kick-off. Voor veel mkb-bedrijven, en daartoe behoort circa 70% van de SRA-leden zelf ook, is cybersecurity een ingewikkeld onderwerp. “Mijn vrouw is zpp’er. Als ik hierover aan de ontbijttafel begin, is het chagrijn compleet.” Mooi aan de GEIGER-tool, die doorlopend geladen wordt met de nieuwste informatie over internationale bedreigingen, vindt Van Oorschoot dan ook de laagdrempeligheid. De tool is straks via de App Store makkelijk te downloaden en te installeren op de telefoon of de laptop, en scant vervolgens de veiligheid van de in het bedrijf gekoppelde apparaten. Spelen er dreigingen, dan volgen eenvoudige adviezen en krijgt de ondernemer tools aangeboden waarmee hij mitigerende maatregelen kan nemen. Hij kan ook hulp invoeren, bijvoorbeeld van zijn accountant. Vervolgens wordt het effect van de ingreep gemeten.

KENNISOVERDRACHT

Van Oorschoot: “Een wijzertje op een dashboard is leuk, maar je wilt het een stap verder brengen, het kennisniveau verbeteren. Hoe signaleer je risico’s en hoe pak je ze aan? Daarvoor is kennisoverdracht door de accountant noodzaak.” Accountants kunnen de basics van GEIGER leren of er dieper induiken en deelnemen aan het opleidingstraject tot Certified Security Defender. Tot 1 november dit jaar is dat kosteloos. “Bedrijven zullen zeker hulp nodig hebben, menselijke ondersteuning blijft nodig”, aldus Van Oorschoot.

KANS VAN VRIJWEL 100%

Jeroen Kuper, docent bij SRA en aan de Rijksuniversiteit Groningen, juicht toevoeging van cybersecurity aan het accountancyvak toe. “De schade van cybercriminaliteit is vaak groter dan een brand of wateroverlast en de kans dat een bedrijf dit ooit ondergaat, is vrijwel 100%.” Wie voor het Defender-programma kiest, is drie tot vijf dagen kwijt aan onderwijs, met een toetsing en bij goed gevolg een certifi-

caat. Daarbij gaat het niet alleen om wat een bedrijf moet doen om cyber-ellende te voorkomen, maar ook hoe de impact van bijvoorbeeld een ransomware-aanval kan worden beperkt. Kuper: “Wat doe je als je alle bestanden voor je ogen ziet verdwijnen? Nog veel te weinig organisaties hebben hier aandacht voor. Ik zie dit als een prachtige kans voor accountants.”

FEEDBACK IS ONMISBAAR

Tijdens de GEIGER-pilot komt er volop ruimte voor feedback. Initiatiefnemer Frank Grimberg: “Het is een innovatief traject. Samen kijken we hoe het gaat functioneren en of er aanpassingen nodig zijn. Jullie feedback is daarbij onmisbaar.” Die actieve opstelling is ook in het belang van de accountant die GEIGER straks bij klanten onder de aandacht brengt, benadrukken de aanwezige vakgenoten tijdens de kick-offpresentatie. “Je moet er wel van op aan kunnen dat de tool werkt en geen onterecht gevoel van veiligheid geeft.”

Feiten & cijfers

- GEIGER is een cybersecurity-project voor het mkb
- Gestart in juni 2020
- Internationale pilot: april tot november 2022
- In Nederland samenwerking met SRA, om tool via accountants en IT-auditors te introduceren
- Onderdeel: opleidingsprogramma Certified Security Defender
- Ontwikkeld in samenwerking met 18 partijen uit 9 landen, waaronder Atos, Kaspersky, KPMG en Universiteit Leiden
- Budget: € 4,74 miljoen, waarvan EU-bijdrage van € 3,99 miljoen

MEER WETEN?

Kijk dan op www.sra.nl/geiger of neem contact op met Tony van Oorschoot, tvanoorschoot@sra.nl of 030 656 60 60.